

UZUN ERİMLİ BAKIM VEREN KURUMLARDA COVID-19 İÇİN HAZIRLANMA

Bu özet CDC¹ ve ECDC² nin güncel rehberleri ışığında hazırlanmıştır. Avrupa ve Amerika'da uzun erimli bakım veren kurumların izlemesi gereken kurallara dair rehber niteliğindeki bu iki doküman bilgilendirme amaçlı özetlenmiştir.

Bu doküman uzun erimli bakım veren kurumlarda COVID-19 a yönelik önleme, kontrol ve şüpheli olguların yönetimine ilişkin bilgi sağlamayı amaçlamaktadır.

- Hasta ziyaretçi ya da hasta personel kuruma COVID 19 girişinin ana kaynağıdır. Bu nedenle ailelerin yaşam sonu vedalaşmaları dışında tüm ziyaretlerin iptali,
- Kuruma gelen tüm gönüllülerin ve aciliyet oluşturmeyen diğer bakım görevlilerinin (ör: berber) iptali,
- Tüm grup aktivitelerinin ve ortak alanda birlikte yemek yemenin iptali,
- Kurumda ateş ve solunumsal semptomlar (öksürük, nefes darlığı) yönünden aktif tarama uygulanması gereklidir.

Eğitim:

- Tüm girişlere uyarı yazıları asın. Ateş, öksürük ya da nefes darlığı olan hiç kimsenin kuruma girmesine izin vermeyin.
- Kuruma giren herhangi bir bireyin el hijyeni (su ve sabunla el yıkama veya alkollü dezenfektan) sağlamasını garanti edin.
- COVID 19 ile ilgili güncel bilgileri aktarın
- Sağlık personelinin eğitin.
- Hasta olanların işe gelmemesini teşvik edin, önemini anlatın. İşte hastalandırsa bildirmelerini teşvik edin.
- Enfeksiyonun önlenmesi ve kontrolü için el hijyeni ve kişisel koruyucu ekipman kullanımına uyumu artırın, teşvik edin.
- Kurumdaki ve konsültan olan tüm çalışanları (yara bakımcısı, podiatrist vb.) eğitin. Bu çalışanlar birden fazla kurumda çalıştıkları için hastalık geçişi açısından önemlidir. Mutlak gerekli değilse bu çalışanların ziyaretleri sınırlandırılmalıdır.
- Kurumda kalanlara ve ailelerine kurumda yürütülen çalışmalara ve önlemlere dair bilgilendirme yapın.
- Huzurevi sakinlerinin sık el yıkamalarını sağlayın. Sosyal mesafelendirme sağlamaya çalışın.
- Kurumdakilerin ve ailelerinin hastalıktan korunmak için yapabileceklerini anlatın.

Önleme ve kontrol için önerilen malzemeler:

Varolan bilgiler, kişiden kişiye bulaşın daha sıklıkla yakın temas sonucunda geliştiğini göstermektedir. Enfekte kişinin öksürmesi veya hapşırması sonucunda solunumsal materyalin yakınındaki hasta olmayan kişinin ağız, burun ya da gözüne ulaşması veya akciğerlere solunması ile bu bulaş gerçekleşir. Aerosol yolu ile bulaş konusu tartışmalıdır. Uzak mesafelerden hava yolu ile bulaş ise mümkün değildir.

Önleme ve kontrol çalışmalarınızın etkinliği için; bir çalışanınızı COVID 19 hazırlıkları ve hızlı yanıtla ilişkin yetkilendirin. Bu kişi COVID-19 a ilişkin güncel bilgi, yasal durum ve bildirimler konusuna aşina bir çalışan olmalıdır. El hijyeni, solunumsal hijyen, atık yönetimi konusunda bilgili olmalıdır. Çalışanların eğitimini tamamlamalı (özellikle el hijyeni, solunumsal hijyen ve

kişisel koruyucular), kurallara uyumunu sağlamalı, uygun ekipmanın temininde sorumlu olmalı, kurumda yeterince el yıkama ünitesi olmasını sağlamalı, izlem ve kayıtları tutmalıdır.

El hijyeni için:

- %60-95 alkol içerikli el hijyen malzemesi her yaşlı odasına (Hem içeride hem de oda dışında) , bakım alanlarına ve ortak alanlara (yemek salonunun çıkışı, terapi odaları, spor alanları vb.) konulmalıdır.
- Lavabolarda yeterince sabun ve kağıt havlu bulunmalıdır.
- Solunum hijyeni ve öksürük için: öksüren bireyler için mendil ve maske sağlanmalıdır.
- Malzemenin kontrolü, eksiklerin hızla giderilmesi ve hastaların ve personelin uygun kullanımının sağlanması için bir kişi atayın.
- Huzurevi sakinlerine bakım verilen her noktada kişisel koruyucuların bulunmasını sağlayın. Oda çıkış noktalarında bu malzemeleri atacakları çöp kovası bulundurun. Böylelikle bir odadan çıkıp başka bir odaya/hastaya geçerken personelin kişisel koruyucusunu çıkarıp atması kolaylaşsın.
- Sağlık çalışanları kişisel koruyucuları uygun biçimde nasıl takacakları ve sırasıyla nasıl çıkaracaklarını (kendilerini ve etrafı enfekte etmeyecek biçimde) kesin bir şekilde takip etmelidir. Bu sırada bir yardımcılarının olması, kazara kontaminasyon olmaması için gereklidir. Kişisel koruyucular çıkarıldıktan hemen sonra el hijyeni sağlanmalıdır. FFP2 respiratorleri aerosol oluşturan aktiviteler sırasında (öksürtme ve balgam çıkartma gibi) kullanılmalıdır.

Kurumların aşağıdaki ekipmanları yeterli olmalıdır:

- Maske
- Respiratör
- Giysi
- Eldiven
- Göz koruyucu ya da gözlük

Çevresel temizlik

- Sık dokunulan yüzeyler veya ortak kullanılan ekipmanlar için hastaneler için uygun olan dezenfektanlar ile sık temizleme yapın. Önce rutin temizlik ardından viral ajanlara yönelik dezenfeksiyon yapılmalıdır. Hastane dezenfektanları sağlanamıyor ise öncesinde deterjanla yapılan temizlik sonrasında 0,1% lik Sodyum Hipoklorit uygulanabilir. (%5 lik ev klorajının 1:50 sulandırılması). Ancak bu ikinci yöntemin COVID 19 için etkinliğine dair henüz kanıt yoktur.
- Atıklar, enfekte klinik atık(Kategori B) olarak kabul edilmelidir.

Sağlık personelinin semptomlarının değerlendirilmesi ve yönetilmesi

- Hasta olanların gelmemesi konusunda suçlamayan ve esnek bir yaklaşım içinde olun ve evde kalmalarını sağlayın. Her birinin kendini ateş, öksürük ve solunum yolu enfeksiyonu açısından düzenli takip etmelerini sağlayın. Evde semptomları ortaya çıkarsa evde kalmalarını tembihleyin. Telefonla irtibata geçip bilgi vermelerini sağlayın.
- İşte semptomların ortaya çıkması durumunda hemen bir maske takmalarını, süpervizöre haber vermelerini ve işyerinden hemen ayrılmalarını sağlayın. Uygun şekilde değerlendirilmeleri ve işe dönüşleri için görüş alarak yönlendirin.

- Tüm sağlık personelini nöbet/vardiya girişinde ateş ve solunumsal semptomlar (nefes darlığı, öksürükte değişiklik, boğaz ağrısı) açısından değerlendirin ve kaydedin.
- Birden fazla işyerinde çalışan sağlık personeli (konsültan personel; örneğin diyetisyen, fizyoterapist vb.) daha yüksek risk oluşturacaktır. Tanı almış olgu olan kurum ziyaretini yapıp yapmadığı sorgulanmalıdır. Mutlak gerekli değilse bu çalışanların ziyaretleri sınırlanmalıdır. Gönüllü alışanlar da bu kapsama dahildir.
- Toplumda hastalık yaygınlaştığında çalışanlardan hastalananlar olabilir ve personel eksikliği yaşanabilir. Kurumlar bu sıkıntı ile nasıl başedeceğinin planını önceden yapmalıdır.

Huzurevi sakinlerine yönelik

- Kuruma alınan yeni/geri dönen tüm bireyleri COVID-19 riski yönünden değerlendirin.
- Tüm huzurevi sakinlerinin kendilerini iyi hissedip hissetmediklerini, solunumsal semptomlarını (nefes darlığı, yeni veya değişen öksürük, boğaz ağrısı) günlük sorgulayın, düzenli olarak kayıt altına alın.
- Ciddi solunum yolu enfeksiyonu veya son 72 saatte 3 ve üzerinde huzurevi sakini veya personeline semptomların olması durumunda sağlık otoritelerini bilgilendirin.
- şüpheli olgulara bakım veren personelin başka hastalara bakım vermemesi sağlanmalıdır.
- COVID-19 dan şüphelenilen ve hastane yatışı gerektiren klinik semptom görüldüğünde, götürüleceği hastane transfer öncesinde aranmalı ve bilgi verilmelidir.
- Eğer hospitalizasyon düşünülmüyorsa; ilgili testler için sağlık kurumları/yöneticilerinden yardım isteyin. Hastanın aile hekimi veya hastaneye götürülmesinden daha sağlıklı bir çözüm olacaktır. Bu hastalar tek kişilik ve banyolu odalara transfer edilmelidir veya odaya mobil tuvalet sağlanmalıdır. Hasta odadan odaya gezdirilmemeli, transfer zorunluluğunda hastaya maske takılmalıdır. Diğer hastalarla teması minimum a indirilmeli. 1 metreden daha yakın mesafede olmaları engellenmelidir.
- COVID-19 şüpheli olgulara bakım veren personel gözlük, eldiven, uzun kollu suya dayanıklı disposibl önlük ve cerrahi maske kullanmalıdır.
- Atıkların bertarafı sırasında da kişisel koruyucu kullanılmalıdır.
- Tüm laboratuvar örneklerinin enfeksiyon potansiyeli taşıdığı kabul edilmeli ve rneği alan ya da taşıyan herkes standart önlemleri almalıdır.

AYRICA;

- Yerel sağlık otoriteleri ile işbirliği içinde olun.
- Hazırlık eylem planınızı uygulamaya koyun
- Kuruma solunumsal semptomları olanların giremeyeceği konusunu gcl bir şekilde dile getirin.
- Kurumdaki herkesin el hijyeni ve solunumsal hijyen konusundaki farkındalığını kontrol edin.
- şüpheli/kesin olgu olması durumunda uygun odaların, birleştirilebilir alanların ve tahsis edilecek çalışanları belirleyip, hazırlıklı olun.
- Kurumunuzu(alışanlar ve kurum sakinleri) günlük izleme alın.

KAYNAKLAR

1. Preparing for COVID-19: Long-term Care Facilities, Nursing Homes

<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/healthcare-facilities/prevent-spread-in-long-term-care-facilities.html#facilities-should-do>

2. **Infection prevention and control for COVID-19 in healthcare settings March 2020**
<https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-infection-prevention-and-control-healthcare-settings-march-2020.pdf>